

Småkraftforeninga

Foreninga for norske småkraftverk BA

Boks 123, Lilleaker, 0216 OSLO ☎ 22 51 89 00 Faks: 22 51 89 10

Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep
0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 1 2351 - 120	
DATO 31 MARS 2003	
AN 501 Vassdragsl.	EKSP.

Lilleaker 28.03.2003

Angående høring på forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven

Småkraftforeninga viser til oversendte høringsdokumenter om forslag til endringer i Industrikonsesjonsloven og Vassdragsreguleringsloven.

Småkraftforeninga er en nærings- og interesseorganisasjon for produsenter av kraft i mikro-, mini- og småkraftverk. Vårt hovedmål er å arbeide for å sikre småkraftprodusentene tilfredsstillende rammebetingelser slik at man kan realisere de næringsmessige, samfunnsmessige og distriktsmessige potensialene som ligger i denne næringa. I den forbindelse er det lovverket som nå er på høring svært sentralt. Når det gjelder forholdet til omsetnings- og konsesjonsregler og mulighetene for å utnytte disse potensialene mener Småkraftforeninga at følgende faktorer må på plass:

- Fri omsetning av anlegg som i størrelse anses for å ha liten samfunnsmessig betydning.
- Få utnyttet fallressursene lokalt uten at konsesjonsmessige hindringer legges i veien.
- Oppnå mer lik behandling i forhold til offentlige eiere.
- Fjerne den relative konsesjonsskjerpelsen.
- Gi eiere av småkraftverk (private, kommuner og fylkeskommuner) en mulighet til å realisere sine småkraftverk til markedspris.
- Fjerne statens begunstigede stilling som kjøper av småkraftverk.

I det høringsforslaget som nå er lagt fram er det flere positive forslag, selv om vi skulle ønske at flere av forslagene hadde gått enda lengre.

Like rammebetingelser – eierskapsnøytralt hjemfall

Etter Småkraftforeningas syn er det ingen tvil om at en likestilling av offentlige og private kjøpere er en forutsetning for mer effektiv og rettferdig konkurranse blant aktørene i kraftmarkedet. Dagens regler med ulike rammebetingelser i forhold til hjemfall for private og offentlige selskaper gjør at man får lite rasjonelle og spekulative tilpasninger i eierstrukturen. Det har for eksempel vært tilfeller der private energiverk må selge 2/3-deler av verket til det offentlige for ikke å bli rammet av hjemfall. Med den økonomien mange av våre kommuner sliter med i dag er det lite sannsynlig at disse kan gå aktivt inn på eiersiden. Man vil derfor risikere å få en overføring av eierinteresser, styring og makt fra lokalt til sentralt hold. Dette er lite ønskelig med tanke på målsetting om et rasjonelt og effektivt kraftmarked. Skal man få et effektivt marked må alle aktørene, både offentlige og private, underlegges de samme rammebetingelsene. Hjemfallsretten fungerer som en heftelse på private kraftverk, noe som vil være med å svekke markedsverdien for disse verkene sammenlignet

med offentlig eide verk. Hjemfallsretten er også å oppfatte som en heftelse på investeringen og vil dermed være med å påvirke kredittverdigheten for kraftverket.

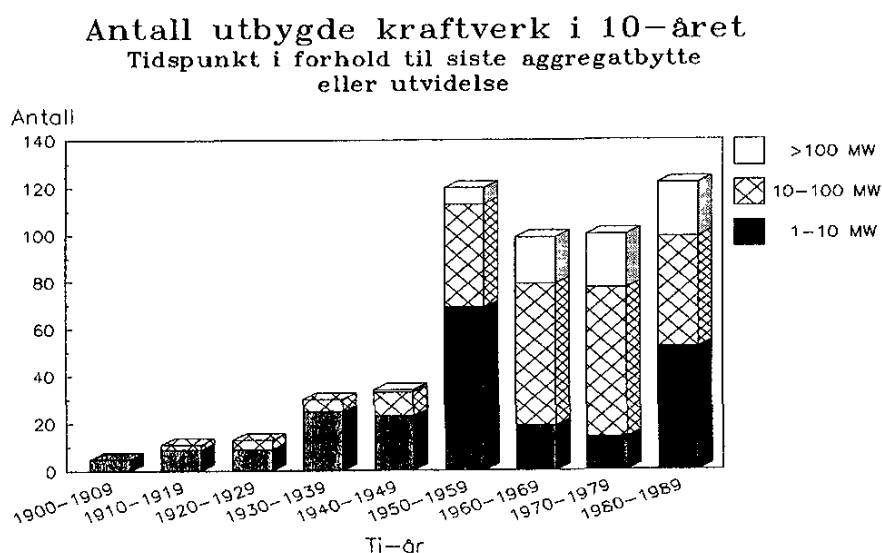
Heving av konsesjonsgrensen

Småkraftforeninga har i lengre tid påpekt behovet for en heving av konsesjonsgrensen, og vi er derfor positive til at departementet nå tar tak i denne saken. Dagens grense på 1000 nHK er svært foreldet sett i forhold til både markedet og utbyggingsstørrelsen på det enkelte anlegg (se figur 1). Da Industrikonsesjonsloven kom i 1917 var et kraftverk på 1000 nHK en forholdsvis stor utbygging, og de fleste utbyggingene lå da under denne grensen. Senere økte utbyggingsstørrelsen kraftig fram mot 1970-tallet, før den de siste årene har flatet noe ut da de fleste større prosjektene er bygget ut.

I realiteten har manglende regulering av konsesjonsgrensa ført til en konsesjonsskjerpelse. Fra ha som hensikt å regulere omsetningen av store fallrettigheter og sørge for at disse ble utbygget og ikke konservert for spekulasjon, fungerer lovverket i dag nærmest som en overlevning fra tidligere tider. Den største faren for en konservering av disse fallrettighetene er det faktum at de som ønsker å bygge ut møter et omfattende byråkrati og et marked hvor det offentlige har klare konkurransefortrinn.

Foreninga er derfor positive til en heving av konsesjonsgrensa til 4000 nHK, som i realiteten fritar anlegg under 5 MW for hjemfall. Foreninga setter også pris på at departementet har ønsket å legge forholdene bedre til rette for utviklingen av små kraftverk og at de har fokus på skrankene og utfordringene for denne næringa i utformingen av politikken.

Det som likevel er mest ønskelig, sett fra småkraftprodusentenes side, er om grensen blir øket til 10 MW, slik at alle typer småkraftverk blir unntatt ervervskonsesjon. Alternativt at alle kraftverk under 10 MW blir fritatt for hjemfall. En slik grense kan gjerne angis i nHK får å vise at det er elvas kraftpotensiale som er kriteriet, ikke installert effekt. En slik økning vil føre til at grensen blir sammenfallende med det som defineres som "grønn kraft" av EU, samtidig som hele småkraftnæringa blir underlagt de samme rammebetingelsene.

Figur 1. Eksisterende kraftstasjoner fordelt etter alder og størrelse (NVE, ER-notat nr. 25/91)

Forlengelse av konsesjonstiden

Når det gjelder forlengelsen av konsesjonstiden er dette positivt med tanke på forholdet mellom konsesjonstid og avskrivningstid. I dag er det for ikke sammenheng mellom den konsesjonstid som gis, vanligvis 60 år, og den avskrivningstid som myndighetene selv har satt på anleggsdeler som dammer, tunneler, rørgater og kraftstasjoner. Disse anleggsdelene avskrives med 1,5 % lineært over 67 år. Regner en med noen år fra konsesjon er gitt til oppstart av anlegget, bør konsesjonstiden forlenges til 75 år for å samsvare med faktisk avskrivningstid, slik departementet foreslår.

Småkraftforeninga merker seg at departementet har nedsatt et eget utvalg som skal vurdere hjemfallsinstituttet. Når det gjelder de andre foreslåtte endringene som heving av konsesjonsgrensen og forlengelse av konsesjonstiden mener vi at behovet for en endring er så åpenbart at departementet kan fatte en beslutning uten forsinkende behandling i det oppnevnte utvalget. Interessen for produksjon av kraft i små kraftverk er for tiden meget stor, men det er mange som foreløpig avventer p.g.a. usikkerhet i forhold til det framtidige regelverket. En rask fastsettelse av de nye rammebetingelsene vil derfor være viktig for å utløse investeringer i småskala kraftverk.

Med vennlig hilsen

Erik Lagethon
Næringspolitisk rådgiver